

Nr 35.

Ankom till riksdagens kansli den 23 april kl. 4 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag om vissa, för ernående av jämkningar i fördelningen av den kommunala skattebördan erforderliga ändringar i förordningen den 28 oktober 1910 angående bevilning av fast egendom samt av inkomst, dels ock i ämnet väckta motioner.

Närvarande: herrar Källman, Ollas A. Ericsson*), Wijk, K. A. Nilson Antons-son, Bäckström, frih. Fleming*), Forssman, Boman, Jonsson i Hökhult, Rune, Olsson i Kullenbergstorp, Nilsson i Kristianstad, Bergman, Eliasson, Lundell, Bökelund, Johansson i Kullersta, Jönsson i Fridhill och Lövgren i Nyborg.

*) Icke närvarit vid justeringen av betänkandet.

Genom proposition, nr 108, av den 7 februari 1919, vilken hänvisats till bevillningsutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bifogat utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga följande:

Förslag

till

förordning

om vissa ändringar i förordningen den 28 oktober 1910 angående bevilning av fast egendom samt av inkomst.

Härigenom förordnas, att *dels* 8 § 1 mom., 9 § 1 mom. och 12 § 2 mom. i förordningen den 28 oktober 1910 angående bevilning av fast

egendom samt av inkomst, *dels ock* 9 och 10 §§ i de vid nämnda förordning fogade »Särskilda anvisningar till ledning vid taxeringen» skola erhålla följande ändrade lydelse:

8 §.

1 mom. Såsom inkomst — — — arbete.
 Förmån av — — — inkomst.
 Såsom inkomst taxeras icke:
 vad som — — — familjemedlemmar;
 vinst — — — därutöver;
 vad som erhållits såsom vinstutdelning å insatser i föreningar för ekonomisk verksamhet;
 ersättning för — — — stärbhus;
 kapital, som — — — stärbhus;
 vad som — — — bosatt.

9 §.

1 mom. Till inkomst av *kapital* räknas:
 a) — — — — —
 b) — — — — —
 c) utdelning å aktier i inländska aktiebolag och å lotter i solidariska bankbolag; samt
 d) utdelning å aktier i utländska aktiebolag.

12 §.

2 mom. Från utgörande av inkomstbevillning *frikallas*:
 a) — — —;
 b) — — —;
 c) — — —;
 d) — — —;
 e) främmande makts härvarande beskickning och konsulat tillhörande person jämte betjäning:
om han icke är svensk medborgare: för all annan inkomst än den, som utgjorts av från Sverige uppburen allmän eller enskild pension eller erhållits genom här idkad rörelse; dock att person, tillhörande olönat konsulat, icke är frikallad från utgörande av bevillning för utdelning å aktier i svenska aktiebolag och å lotter i solidariska bankbolag;

om han är svensk medborgare: för den inkomst, han åtnjutit av sin tjänst hos den främmande makten;

f) — — —;

g) — — —.

Särskilda anvisningar till ledning vid taxeringen.

9 §.

Såsom beskattningsbar utdelning från aktiebolag eller solidariskt bankbolag upptages det belopp, som delägaren nästföregående år uppburit eller ägt uppbära i utdelning från bolaget, utan hänsyn till vilka bolagets tillgångar, som använts till utdelningen. Har aktie eller banklott under nästföregående år bytt ägare, upptages utdelningen såsom inkomst för den, som varit ägare av den till aktien eller banklotten hörande kupongen vid den tidpunkt, då utdelningen blev tillgänglig för lyftning. Under inkomst, varom här är fråga, hänföres jämväl utdelning till kommanditlottägare i solidariskt bankbolag.

10 §.

Vid tillämpning av 12 § 1 mom. i bevillningsförordningen, angående befrielse från eller lindring i bevillning för inkomst av kapital eller arbete, skall den skattskyldiges eller, i fråga om äkta makar, deras behållna avkomst nästföregående år såväl av vederbörande då tillhörig fast egendom som ock av sådan särskilt beskattad rörelse, som idkats å annan ort än den, där den skattskyldige är mantalsskriven, tagas i beräkning vid bestämmandet av de sammanräknade årsinkomsterna, varvid i fråga om fast egendom iakttages, att inkomst av jordbruksfastighet beräknas till 6 procent och inkomst av annan fastighet till 5 procent av taxeringsvärdet. Om sålunda skattskyldig finnes i sin mantalsskrivningsort hava haft t. ex. 450 kronors inkomst av kapital eller arbete samt tillika ägt stadsfastighet, taxerad till 2,000 kronor, och vilken alltså bör upptagas till 100 kronors avkomst, så att hans sammanräknade årsinkomst uppgått till 550 kronor, får enligt föreskriften i andra stycket av det ifrågasvarande momentet, jämfört med vad ovan sagts, sådan skattskyldig tillgodonjuta bevillningsfrihet för ett belopp av 450 kronor och kommer

således i det förutsatta fallet icke att erlægga någon bevilning för inkomst, varemot den skattskyldige, som jämte 450 kronors inkomst av kapital eller arbete tillika ägt stadsfastighet, taxerad till 30,000 kronor och vilken alltså bör upptagas till 1,500 kronors inkomst, skall erlægga full bevilning för de 450 kronorna. Har gift man haft 1,500 kronors inkomst av kapital eller arbete och hustrun 400 kronors inkomst av tjänst, så att deras sammanlagda inkomst utgjort 1,900 kronor, skall vardera taxeras för hela sin inkomst och därför erlægga bevilning utan avdrag.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen, enligt därå meddelad uppgift, från trycket utkommit i Svensk författningssamling.

Beträffande vad föredragande departementschefen enligt omfördälda statsrådsprotokoll vid ärendets föredragning anført till motivering för förslaget, får utskottet hänvisa till propositionen.

Till utskottet hava jämväl överlämnats tre i anledning av propositionen väckta motioner.

I motion I: 151, av herr *Fant*, har hemställt, »att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 108 i fråga om vissa ändringar i bevilningsförordningen».

För motsatt fall har motionären yrkat:

1) att med aktieinkomst skulle i förevarande avseende likställas »inkomst av förening utan personlig ansvarighet och andra liknande sammanslutningar»;

2) »att den dubbla beskattningen icke må omfatta hela aktieinkomsten utan blott en del därav»;

3) att avdrag måtte medgivas »för utskylder även för den kommunala beskattningen»; samt

4) att avdrag likaledes måtte äga rum för skuldräntor.

Herr *Nilsson* i Kristianstad hemställer i motion II: 335, »att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 108, för ernående av jämkningar i fördelningen av den kommunala skattebördan, ville besluta

sådan ändring i förordningen den 28 oktober 1910 angående bevillning å fast egendom samt av inkomst, att bevillning för jordbruksfastighet skall utgå med åtta tiondels öre för varje fulla etthundra kronor av fastighetens uppskattade värde, samt att vederbörande utskott ville formulera de vid bifall till ovanstående yrkande erforderliga författningsändringar».

Vidare yrkar herr *Vennersten* i motion II: 338, »att riksdagen, vid bifall till Kungl. Maj:ts förevarande proposition, i vad den rör ändring i 9 § bevillningsförordningen och därmed sammanhängande ändring i anvisningarna till ledning vid bevillningstaxeringen, måtte besluta, att 11 § 2 mom. i gällande bevillningsförordning skall erhålla följande ändrade lydelse:

11 §.

2 mom. Däremot må avdrag ske:

1:o) vid beräkning av inkomst utav kapital:

för periodiskt understöd, så framt det icke lämnas såsom bidrag till mottagarens undervisning eller uppfostran eller eljest utgives på grund av lagligen åliggande försörjningsplikt eller till understöd åt hemmavarande familjemedlemmar;

för ränta — — — — —

— — — — — icke äga rum.»

I detta sammanhang har utskottet funnit lämpligt till behandling upptaga jämväl en tidigare till utskottet överlämnad motion, II: 112, av herr *Sköld*, som hemställt:

»1) att riksdagen måtte besluta:

a) att i det fall, då den vid taxering innevarande och nästkommande år till inkomst- och förmögenhetsskatt taxerade inkomsten av fastighet överstiger för jordbruksfastighet 6 och för annan fastighet 5 % av ifrågavarande fastighets taxeringsvärde, skall skillnaden mellan dessa båda summor vid 1919 och 1920 års taxeringar bevillningstaxeras, som vore den en inkomst av kapital och arbete;

b) att utdelning på aktier i inländskt aktiebolag och solidariskt bankbolag skall räknas som inkomst av kapital och arbete och bevillningstaxeras;» samt

2) att bevillningsutskottet behagade vidtaga de ändringar i gäl-

lande författningar och formulera den lagtext, som ett bifall till yrkandet under 1) kunde föranleda.

Beträffande motiveringarna för de av de olika motionärerna framförda förslagen får utskottet hänvisa till de särskilda motionerna.

Utskottet. De förslag, som framlagts i Kungl. Maj:ts förevarande proposition samt i de ovannämnda motionerna, hava ett gemensamt syfte, nämligen att åstadkomma en mera rättvis fördelning av den kommunala skattebördan. Man har härvid riktat sig mot skattekällor, som hittills antingen icke alls eller i relativt mindre grad än övriga beskattningsföremål anlitas för det kommunala skattebehovet. Sålunda avses dels att genom bevillningstaxering av utdelning å aktier m. m. draga dylik inkomst in under den kommunala beskattningen, dels ock att låta den fasta egendomen bära en större andel av ifrågakvarande skattebördan än som hittillsvarande bestämmelser medgivit.

Medan Kungl. Maj:t stannat vid förslag i förstnämnda hänseende, hava motionsvis framförts yrkanden i båda riktningarna. Å andra sidan hava vissa motionärer satt i fråga modifikationer i Kungl. Maj:ts förslag eller konsekvenser därav beträffande till synes likartade inkomstslag, och en motionär har, åtminstone alternativt, yrkat avslag å propositionen.

*Kommunal
beskattning
av utdelning
å aktier m.m.*

Enligt gällande bevillningsförordning är utdelning å aktier i inländska aktiebolag och å lotter i solidariska bankbolag icke att hänföra till sådan inkomst av kapital, som är föremål för bevillningstaxering (9 § 1 mom.). Som bevillningstaxeringen bildar grunden för den kommunala inkomstbeskattningen, följer härav, att sådan inkomst, i det följande gemensamt benämnd aktieutdelning*), icke alls beröres av den kommunala uttaxeringen. Detta kan, såsom i propositionen framhållits, leda till, »att personer i synnerligen goda ekonomiska omständigheter äro så gott som helt befriade från att bidra till utgifterna inom den kommun, där de bo och av vars inrättningar de draga nytta».

Då fall av antydd art äro långt ifrån sällsynta, är det lätt förklarligt, att berörda förhållande blivit betraktat såsom ett missförhållande och väckt missnöje hos de skattedragande inom kommunen. I den mån den ännu rådande kristiden medfört ökade kommunalskatter, har givetvis

*) Likaledes innefattar i det följande beteckningen »aktiebolag» även solidariskt bankbolag.

aktientdelningens undantagsställning i starkare grad framträtt såsom en orättvisa. Såsom i propositionen erinrats, har dock ifrågavarande spörsmål varit uppmärksammat långt före kristiden, men dennas extraordinära krav på ökade kommunalinkomster har kommit frågan att mogna tidigare än eljest kanske blivit fallet.

Frågan om aktiebolagens beskattning har sedan länge hört till de omtvistade spörsmålen inom vår skattelagstiftning, ej minst vad angår den del av bolagens inkomst, som utdelats åt de enskilda aktieägarna. Det har gällt, huruvida denna utdelning skolat beskattas hos bolaget eller hos aktieägarna eller till äventyrs hos bådadera. Den allmänna bevillningen har städse påförts bolaget ensamt för hela dess inkomst, och först i den mån inkomstskatteprincipen tillämpats, har den enskilde aktieägarens utdelning från bolaget dessutom tagits i anspråk såsom objekt för beskattning till staten, till en början med och senare även utan visst motsvarande avdrag till bolagets förmån. *Historik.*

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 1 juni 1901 anhöll riksdagen om utarbetande och framläggande av förslag till förordning om en särskild såsom bevillning till staten utgående, men för allmänna bevillningen fristående direkt skatt att efter angivna grunder erläggas för alla slag av inkomst, däribland särskilt i skrivelsen framhölls utdelning å aktier. I det förslag, som med anledning därav uppgjordes och förelades 1902 års riksdag, upptogs å ena sidan skattskyldighet för enskilda för utdelning å aktier samt å andra sidan befogenhet för bolaget att vid egen taxering göra avdrag för ett belopp, motsvarande 4 % å det inbetalda aktiekapitalet, vilket avdrag emellertid av riksdagen bestämdes till det belopp, som utdelats, dock högst 6 % av nämnda kapital. Dubbelbeskattning inträdde således först vid viss högre utdelning.

Sedermera har förslag till omläggning av aktiebolags beskattning utarbetats år 1904. Detta förslag utsträckte dubbelbeskattningen så till vida, som det bolaget medgivna avdraget skulle stanna vid 5 % av inbetalda kapitalet. Förslaget upptog även i andra avseenden skärpta grunder för beräkningen av bolagens inkomstskatt. Den förmögenhetsbeskattning, som jämväl ingick i förslaget, skulle dock ej träffa bolaget, utan endast de enskilda aktieägarna.

1902 års skattelagstiftning förblev emellertid i förevarande avseenden orubbad ända till 1910. Detta års genomgripande omläggning av vårt skatteväsen, vad angår den direkta beskattningen till staten, skapade också nya grunder för aktiebolagens beskattning. Aktieägarna ålades att erlägga inkomst- och förmögenhetsskatt för sin aktieutdelning, och bo-

laget att skatta för hela sin inkomst utan avdrag för vad som utdelats till aktieägarna. Från förmögenhetsskatt blev emellertid bolaget befriat. Dess förmögenhet ansågs beskattad i vederbörande delägars händer, i den mån dessa bleve skyldiga att utgöra förmögenhetsskatt. I övrigt vilar 1910 års lagstiftning beträffande bolagens beskattning på grunder, som väsentligen skilja sig från såväl de förut i detta hänseende gällande som från dem, vilka avse enskilda personers beskattning. Sålunda är bland annat för bolagens del fastställd en särskild progressionsskala, vilkens anordning även efter sedermera vidtagna jämkningar kan anses innesluta en viss kompensation för den förlorade rätten till avdrag för aktieutdelning.

Ett av huvudsyftena för de sista årtiondenas reformarbete inom skattelagstiftningen har varit att efter hand helt skilja statens och kommunernas skatteväsen från varandra. Genom 1910 års skattereform, som ordnade den direkta beskattningen till staten, har samtidigt tagits det avgörande steget till denna skilsmässa. Den direkta skatten till staten har sammanförts i inkomst- och förmögenhetsskatten, medan bevillningen förlorat sin betydelse i detta avseende. Den är bibehållen blott såsom underlag tills vidare för den kommunala beskattningen.

Kommunalskattefrågan är ännu olöst, men utredningen därav, vilken sedan länge pågått, är, som bekant, numera bragt så långt, att definitiva förslag kunna förväntas förelagda riksdagen inom ett eller annat år. Det ligger i sakens natur, att även under förarbetena på detta område spørsmålet om beskattningen av aktieutdelning varit uppmärksammat. I förevarande proposition har lämnats redogörelse för tidigare kommittéuttalanden i denna fråga.

Här må i korthet erinras, hurusom redan i det av särskilda kommitterade den 2 november 1894 avgivna betänkande med förslag till förordning angående inkomstbevillning betecknats såsom en anmärkningsvärd olägenhet för den kommunala beskattningen, att välbärgade eller till och med förmögna medlemmar av kommunen, ifall de hämtade sin inkomst uteslutande från aktieföretag, alldeles undginge att bidra till utgifterna inom den kommun, i vilken de vore bosatta och av vars inrättningar de droge nytta. Då därjämte denna kommun ofta nog vore en annan än den, där bolaget dreve sin verksamhet, och aktieägaren således icke heller i och genom bolaget erlade kommunalskatt i hemorten, vore det förklarligt, att klagomål så ofta försports över de i förevarande avseende gällande bestämmelser. Kommitterade föreslago också, att vid bevillningstaxeringen måtte inbegripas även »utdelning, som delägare i aktiebolag eller enskild sedelutgivande bank äger uppbära från bolaget

eller banken». Dock skulle sådan utdelning icke hänföras till inkomst av kapital, vilken enligt kommittérades förslag gjordes till föremål för en relativt högre beskattning, utan till »annan inkomst av varaktig eller tillfällig natur».

Det av 1897 års kommunalskattekommitterade den 18 maj 1900 avgivna betänkandet innehöll särskilda förslag till bevillningsförordning och till lag angående kommunal taxering och skattskyldighet. Såsom beskattningsbar inkomst av kapital upptogs i båda författningsförslagen även utdelning å aktier, dock med den olikhet, att vid bolagets bevillningstaxering medgavs avdrag för ett belopp motsvarande 4 procent å inbetalt kapital, varemot vid den kommunala taxeringen något sådant avdrag icke ansågs böra förekomma. Till stöd härför åberopades, att ett bolag inom den kommun, där det utövade sin verksamhet, för en ofta talrik arbetarpersonal ställde stora fordringar på kommunens fattigvård och skolväsen m. m. Ett avdrag av ifrågavarande art »skulle i många fall göra kommunens beskattningsrätt tämligen illusorisk».

Även i de förslag till kommunalskattefrågans lösning, som avgivits av de senast arbetande kommitterade, landskamreraren Eiserman och f. d. kammarrättsrådet von Wolcker, å ena, samt landskamreraren Landén, å andra sidan, har aktieutdelning gjorts beskattningsbar såsom inkomst, på olika sätt allt efter den skiljaktiga läggningen i övrigt av de båda förslagen. Den översikt härutinnan, som lämnats i propositionen torde här lämpligen böra återgivas. Den är av följande lydelse:

»Landén, som — förutom objektbeskattning av fast och viss lös egendom samt särskild beskattning av förmögenhet — för beskattning utav avkastning eller inkomst tänker sig den i bevillningsförordningen begagnade partiella inkomstskattens form, föreslår, att inländska aktiebolag och solidariska bankbolag, utan att erhålla avdrag för den del av vinsten, som utdelats till delägarna, skola taxeras till inkomst i den eller de kommuner, där de drivit sin verksamhet eller eljest äro skattskyldiga, under det att delägarna skola i vederbörande hemvistkommuner utgöra kommunal inkomstskatt för sin utdelning från bolagen. Däremot är förmögenhet uti aktier och lotter i solidariska bankbolag enligt Landéns förslag fri från kommunal förmögenhetsskatt.

Det Eiserman-von Wolckerska förslaget åter upptager, förutom en särskild fastighetsskatt, dels en uteslutande på intresseprincipen grundad beskattning av avkastning, varmed förstås en förvärvskällas nettoavkastning utan avdrag för räntor och personliga utgifter, och dels en på skatteförmågan grundad beskattning av skattskyldigs samfälda inkomst, d. v. s. avkastningen av alla honom till buds stående förvärvs-

källor efter avdrag för räntor och vissa personliga utgifter. Med sistnämnda beskattning kombineras beskattning av förmögenhet. För avkastning skall utgöras avkastningsskatt samt för inkomst och förmögenhet kommunal inkomst- och förmögenhetsskatt. Aktiebolagen och de solidariska bankbolagen skola för den av dem uppburna avkastningen erlagga avkastningsskatt till den eller de kommuner, där bolagen utövat sin verksamhet eller eljest äro skattskyldiga, men skola — liksom andra juridiska personer förutom stärbhus — vara fritagna från kommunal inkomst- och förmögenhetsskatt. Delägarna åter skola i mantalsskrivningsorten utgöra kommunal inkomst- och förmögenhetsskatt för sin utdelning från bolagen, men däremot vara frikallade från avkastningsskatt för samma utdelning».

Frågan om aktieutdelnings bevillningstaxering har vid ett tillfälle under senare år varit föremål för behandling även i riksdagen. I motion, II: 97, vid 1912 års riksdag föreslog nämligen herr *Jonsson* i Hökhult, att riksdagen skulle i skrivelse till Kungl. Maj:t begära sådan omarbetning av bevillningsförordningen, att till beskattningsbar inkomst av kapital jämväl bleve räknad »utdelning av aktier i svenska aktiebolag och solidariska bankbolag». Hur motionären tänkt sig frågans lösning framgår av följande stycke i motiveringen: »I fråga om beskattning af den inkomst, ett aktiebolags eller solidariskt bankbolags rörelse inbringar, bör beskattning ske så, att aktieägarna beskattas för den inkomst, de erhålla i utdelning från aktiebolag, i den kommun, där de äro mantalsskrifna, samt bolaget beskattas för all öfrig inkomst, som de haft, och för den utdelning, som tillfaller utländska aktieägare.»

Bevillningsutskottet medgav, att vissa skäl funnes för, att aktieägarers utdelning från bolag bleve kommunalt beskattad, men motionärens förslag ansågs i flera avseenden medföra ganska betydande förändringar. Dylika förändringar på bevillningslagstiftningens område borde emellertid icke ske utan en mera allsidig utredning och prövning av de principer, på vilka den kommunala beskattningen borde vila. Motionen blev därför, under hänvisning till den då påbörjade allmänna kommunalskattutredningen, avstyrkt. Den blev också av riksdagen avslagen.

Föreliggande förslag.

I förevarande proposition har Kungl. Maj:t, utan att avvakta den stora kommunalskattereformen, velat göra aktieutdelning till föremål för bevillningstaxering genom att i förslag till ändrad lydelse av 9 § bevillningsförordningen upptaga den såsom bevillningspliktig inkomst av kapital. Detta har dragit med sig vissa konsekvenser å andra ställen i

författningen, nämligen i 8 och 12 §§ i förordningen samt 9 och 10 §§ i de särskilda anvisningarna till ledning vid taxeringen.

Med propositionen sammanfaller i huvudsaken herr *Skölds* yrkande, »att utdelning på aktier i inländskt aktiebolag och solidariskt bankbolag skall räknas som inkomst av kapital och arbete och bevillningstaxeras».

Såsom motiv för en omedelbar förändring på ifrågavarande område har departementschefen åberopat de rådande förhållandena. Någon minskning av kommunalskatterna vore för närvarande ej att förvänta; tvärtom visade kommunernas utgifter alltjämt en tendens till stegring. När man sålunda ställdes inför valet att antingen ytterligare skruva upp kommunalskatterna för de skattdragande, vilkas stora flertal icke alls eller allenast med verkliga svårigheter kunde gälda dem åliggande utskylder, eller ock att beskatta en hittills privilegierad inkomst, som i regel med lätthet torde kunna draga sin andel av bördan, då varken kunde eller finge man tveka.

Det är också i betraktande av de aktuella förhållandena, som utskottet funnit sig böra frångå sin ovannämnda, år 1912 intagna ståndpunkt i frågan, enligt vilken en partiell reform i förevarande hänseende ej borde föregå kommunalskattefrågans allmänna lösning, en ståndpunkt, som vid normala förhållanden skulle varit än mera befogad nu, då tiden för denna lösning kommit så mycket närmare. Utskottet har alltså haft att ingå på detaljerad sakprövning av frågan.

Över Kungl. Maj:ts förslag i dess väsentliga delar hava hörts överståthållarämbetet, länsstyrelserna och kammarrätten. Förslaget har tillstyrkts eller lämnats utan avstyrkande av samtliga dessa myndigheter utom kammarrätten och sex länsstyrelser, vilka avstyrkt detsamma. Den sistnämnda ståndpunkten har motiverats i huvudsak därmed, att förslagets genomförande skulle leda till dubbelbeskattning jämte därav härflytande olägenheter ävensom föregripa den förestående kommunalskattereformen. Enahanda äro de skäl, som ligga till grund för herr *Fants* yrkande om avslag å propositionen.

Utskottet, som nyss härovan klargjort sin ställning till frågan om behovet av att på denna punkt gå den stora reformen i förväg, har ej heller ansett den befarade dubbelbeskattningen längre kunna med fog åberopas såsom skäl att icke kommunalbeskatta aktieutdelning. Den mera teoretiska tankegång, enligt vilken s. k. dubbelbeskattning ej alls bör få förekomma i ett rationellt skattesystem, torde ej längre äga stöd i det allmänna medvetandet och ej heller odelat råda hos fackmännen. Det har ovan påpekats, hurusom ifrågavarande dubbelbeskattning sedan 1910 varit i tillämpning på statsbeskattningens område utan att erfarenheten

lämnat något stöd åt de farhågor av liknande art, som uttalades vid dess införande. För övrigt är ju att märka, att, även om propositionen bifalles, frågan kommer att bliva underkastad förnyad prövning i samband med den blivande allmänna omläggningen av kommunalbeskattningen. Här är egentligen fråga om ett provisorium i avbidan på den definitiva lösningen.

Ett bifall utan vidare till propositionen skulle emellertid kunna leda till, att övergången till den definitiva ordningen bleve alltför tvär. Redan de föreliggande förslagen till ny kommunalbeskattning giva vid handen, att beskattningen av aktieutdelning i sin slutliga gestaltning kan komma att inpassas i systemet under former, som ej så direkt föra tanken på en dubbel beskattning, och måhända även i realiteten blir mindre kännbar. Utskottet har därför funnit det vara välbetänkt, att redan nu vissa modifikationer vidtagas.

*Motion
I: 151.*

I sistnämnda hänseende har herr *Fant* föreslagit, dels att blott en del av aktieutdelningen skulle beskattas, dels ock att avdrag skulle medgivas för utskylder, varmed motionären torde mena kommunalutskylder, samt för skuldränta.

Vad sistberörda avdrag beträffar, är det uppenbarligen i Kungl. Maj:ts förslag underförstått, att stadgandet i 11 § 2 mom. bevillningsförordningen om rätt att vid beräkning av inkomst utav kapital avdraga »ränta å upplånat kapital» utan vidare skall vara tillämpligt å aktieutdelning, sedan denna inkomststart införts bland övriga i 9 § 1 mom. uppräknade slag av kapitalinkomst. Detta är också efter utskottets mening alldeles klart.

Med avseende å utskylder ställer sig saken annorlunda. Avdrag härför har hittills icke varit medgivet vid bevillningstaxeringen. Någon anledning att inrymma rätt härtill särskilt ifråga om inkomst av aktieutdelning eller kapitalinkomst överhuvudtaget torde icke förefinnas, och att, såsom motionären väl avsett, medgiva utskylders avdragande från den sammanlagda inkomsten, lär i varje fall icke kunna gå för sig i detta sammanhang. Den frågan bör utredas och bedömas i samband med behandlingen av övriga konventionella avdrag.

Det av herr *Fant* givna uppslaget att mildra verkan av dubbelbeskattningen genom att taga i anspråk blott en del av vederbörande skattskyldigs aktieutdelning har åter synts utskottet beaktansvärt.

I en annan form har samma tanke tidigare haft plats i vår skattelagstiftning, i det att, såsom ovan omförmälts, före 1910 års lagstiftning ett bolag fick vid taxeringen till inkomstskatt göra avdrag med

vissa procent å kapitalet, som förutsattes motsvara normal utdelning. Denna avdragsform, som kan vara lämplig vid beskattningen till staten, för vilken beskattningsorten är utan betydelse, skulle emellertid kunna medföra allvarliga olägenheter ur kommunal intressesynpunkt. Såsom 1897 års kommunalskattekommitterade, enligt vad ovan citerats, framhöllo, skulle ett sådant avdrag kunna reducera ett bolags beskattningsbara inkomst så starkt, att intet eller föga återstode för vederbörande kommun att beskatta.

Den av motionären anvisade vägen synes däremot lämplig och riktig. Tveksamt är egentligen blott, huru stor del av aktieutdelningen som skäligen bör tagas i anspråk. Utskottet har för sin del stannat vid att föreslå, att blott hälften göres till föremål för beskattning, och har utskottet härvid haft stöd i uttalanden från vissa av de över Kungl. Maj:ts förslag hörda myndigheterna. Vidtages en dylik beskärning av propositionen, torde ock i väsentlig mån udden brytas av de framställda invändningarna om dubbelbeskattning.

En grupp för sig av fall, där Kungl. Maj:ts förslag, även med den nyssberörda inskränkningen, skulle verka obilligt, bilda enligt utskottets mening förekommande fall av moderbolag och dotterbolag. Intressenterna i båda äro i huvudsak desamma, men olikheten i ändamål, verksamhetens uppdelning med hänsyn till orten eller platsen eller andra affärstekniska skäl hava föranlett bildandet av särskilda bolag på sådant sätt, att det ena bolaget, vanligen det äldre eller större, innehar flertalet aktier i det andra bolaget. En konsekvent tillämpning av förslaget skulle faktiskt kunna leda till en tredubbel beskattning av den utdelning, som dotterbolaget lämnar moderbolaget, nämligen, utom hos det förra bolaget självt, först hos moderbolaget och därpå, till den del densamma inginge i det sistnämnda bolagets utdelning, hos aktieägarna i detta. Detsamma skulle för övrigt inträffa, så snart ett bolag innehar aktier i ett annat, och utdelade medel från det senare komma att ingå i utdelningen åt det förras delägare, låt vara att effekten bleve mera framträdande och obilligheten mera påtaglig i de egentliga fallen av moderbolag och dotterbolag. Att göra åtskillnad mellan dessa och övriga hit hörande fall torde ej vara befogat och skulle för övrigt stöta på praktiska svårigheter. För undvikande av ifrågavarande obillighet synes knappast någon annan åtgärd bliva till fyllest än att beskattningen hos moderbolaget helt enkelt uteslutes. Vid bifall till Kungl. Maj:ts förslag i princip bör därför enligt utskottets åsikt undantag göras för sådan utdelning, som uppbares av annat aktiebolag.

Motion
II: 338.

Herr *Vennersten* har genom sitt ovan återgivna förslag velat tillgodose ett annat fall av i viss mån tredubbel beskattning, nämligen av aktieutdelning, som användes till periodiskt understöd.

Sakförhållandet är i motionen framställt på detta sätt:

»Enligt regeln är gåva icke beskattningsbar såsom inkomst. Såsom ett undantag från denna regel gäller, att periodiskt understöd, varför givaren är berättigad göra avdrag vid sin taxering, är att räkna såsom beskattningsbar inkomst för mottagaren. Förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt innehåller i 10 §, att avdrag får ske bland annat för »undantagsförmåner och vad som eljest utgivits på grund av åtagande eller annan förpliktelse att tid efter annan utgiva visst belopp i penningar eller varor», varemot enligt stadgande i 11 § avdrag icke får göras för »vad den skattskyldige till annan utbetalat såsom bidrag till dennes undervisning eller uppfostran eller eljest på grund av lagligen åliggande försörjningsplikt eller vad han till understöd åt hemmavarande familjemedlemmar utgivit». En sammanställning av dessa föreskrifter ger således vid handen, att under avdragsrätten komma exempelvis understöd, som föräldrar lämna vuxna barn, vilka ej längre vistas i deras hem, eller barn lämna föräldrar eller som fränskild hustru erhåller av sin förre man, testamentslegat, pensioner, livräntor och dylikt.

Berörda bestämmelser motsvaras av föreskrift om gåvotagarens skatteplikt, meddelad i 8 § skatteförordningen, som innehåller, att som inkomst skall taxeras periodiskt understöd, därför givaren enligt bestämmelserna i förordningen är berättigad till avdrag. Man kan således säga, att beträffande inkomst- och förmögenhetsskatten på förevarande punkt avdragsrätt och skattskyldighet, såsom rätt och billigt är, täcka varandra.

I bevillningsförordningen är sistberörda reciprocitet genomförd så till vida, att mot det i 8 § 1 mom. medgivna undantag från taxering i fråga om »periodiskt understöd, som lämnats såsom bidrag till undervisning eller uppfostran eller eljest utgivits på grund av lagligen åliggande försörjningsplikt eller till understöd åt hemmavarande familjemedlemmar», svarar ett i 11 § 1 mom. meddelat förbud mot avdrag för sådant understöd vid givarens taxering.

Enligt 9 § 2 mom. b) skall såsom inkomst av arbete taxeras bland annat periodiskt understöd, som icke lämnats för något av nyssnämnda ändamål. Denna bestämmelse om skattskyldighet för mottagaren motsvaras emellertid icke av något medgivande om rätt för givaren till avdrag.

För bevillningstaxeringen och i följd därav kommunalbeskattningens del föreligger således en dubbelbeskattning med avseende å varje annat

periodiskt understöd än som enligt ovanberörda bestämmelse i 8 § 1 mom. är från taxering undantaget.»

Sambandet med förevarande proposition har motionären angivit i följande ordalag:

»I de praktiska fallen av periodiskt understöd av förevarande art förhåller det sig väl ofta så, att givaren har kapitalförmögenhet, som möjliggör för honom att utdela ifrågakommande understöd. Kapitalplacering i våra dagar sker åter i stor utsträckning i aktier eller banklotter. Härav följer, att förekommande periodiskt understöd mycket ofta utgår av medel, som tillfallit givaren såsom aktie- eller lottutdelning. Eftersom sådan utdelning hittills icke varit bevillningspliktig, har i dessa fall understödets taxering till bevillning icke känts såsom någon orättvisa. Någon dubbeltaxering hos givare och mottagare har icke förorsakats. Att märka är emellertid, att aktieutdelningen beskattas såsom ingående i bolagets inkomst och att således vad därav utgår till understöd genom taxering hos mottagaren i alla fall blir två gånger bevillningstaxerat.

Ett bifall till förslaget om bevillningstaxering av aktieutdelning kommer, efter vad nu sagts, att i ett mycket stort antal praktiska fall av periodiskt understöd medföra en förut icke förekommande dubbelbeskattning av understödet, nämligen hos både givaren och mottagaren. Härigenom komma att i skärpt grad göra sig gällande de praktiska olägenheterna av den visserligen redan befintliga bristen i bevillningsförordningen, att skatteplikt för periodiskt understöd ej motsvaras av rätt till avdrag. Därjämte leder i nu avsedda praktiska fall den föreslagna bevillningstaxeringen av aktieutdelning till att periodiskt understöd, som härrör av aktieutdelning, faktiskt blir tre gånger bevillningstaxerat och kommunalbeskattat.»

Motionären har själv medgivit, att en fullt tillfredställande anordning icke kan vinnas med mindre än att inom bevillningsförordningen genomföres samma reciprocitet, som förefinnes i skatteförordningen. Med hänsyn till propositionens ram har motionären dock stannat vid förslag om rätt att vid givarens bevillningstaxering för inkomst av kapital avdraga periodiskt understöd, som taxeras hos mottagaren.

Utskottet finner motionärens synpunkter synnerligen berättigade och är ense med honom om det rättvisa uti att genomföra omförmälda reciprocitet mellan bevillningstaxering av periodiskt understöd och avdragsrätt för givaren. Härvid bör man dock ej stanna på halva vägen, vilket ett bifall till motionärens slutliga yrkande skulle innebära, utan taga steget fullt ut, på sätt som i skatteförordningen ägt rum. Frågan kan emellertid icke anses vara av den brådskande natur, att utskottet

bör taga något initiativ. Den synes utan alltför stor olägenhet kunna vila i avvaktan på behandling i samband med den allmänna kommunalskatte-reformen.

Mot den föreslagna lagtexten anmärkes, att uttrycket »periodiskt understöd», som icke förut begagnats i skatteförfattningarna, bort ersättas med någon däri vedertagen formulering.

*Motion
I: 151.*

Herr *Fants* förslag om bevillningstaxering även av utdelning från ekonomisk förening kan nog förtjäna att uppmärksammas, men lär icke kunna betraktas såsom någon mer eller mindre given konsekvens av förslaget om aktieutdelnings taxering. I detta sammanhang finner utskottet sig i varje fall icke böra föreslå någon åtgärd i ämnet.

*Författ-
ningstexten.*

De modifikationer i Kungl. Maj:ts förslag, utskottet ovan förordad, påkalla givetvis vissa ändringar i den föreslagna författningstexten, vilka här nedan formuleras. Emot förslagens detaljer i övrigt har utskottet ej funnit något att erinra. Emellertid har utskottet, med hänsyn till innehållet i en annan till utskottet överlämnad proposition, n:r 222, angående kooperativa föreningars beskattning ansett sig böra uppskjuta sitt beslut rörande 8 § bevillningsförordningen till behandlingen av sist-nämnda proposition. Med hänsyn till att jämväl däri föreslås ändring i 9 § 1 mom. har utskottet måst giva sin hemställan om godkännande av nu förevarande förslag till ändrad lydelse av samma moment en särskild formulering.

*Ikraft-
trädande.*

I ändamål att den genom bevillningstaxering av aktieutdelning öppnade skattekällan snarast möjligt måtte komma kommunerna till godo, har i propositionen förutsatts, att den nya ordningen skulle träda i tillämpning redan vid innevarande års taxering. Genom frågans sammankoppling med motionsvis framförda förslag om skärpt fastighetsbeskattning, för vilkas belysande erfordrats viss specialutredning, har utskottets handläggning av ärendet fördröjts så länge, att årets taxeringsnämnder icke hinna tilllämpa de blivande nya bestämmelserna. Då det icke gärna kan komma i fråga att pålägga prövningsnämnderna det ökade arbete, som tillämpningen av de blivande bestämmelserna skulle medföra, har utskottet upp-givit tanken på varje tillämpning i år. I följd härav torde det böra ut-tryckligen stadgas, att dessa bestämmelser skola träda i kraft först den 1 januari 1920.

*Skärpt
kommunal
skattskyld-
ighet för
fast egen-
dom.*

Av departementschefens yttrande framgår, hurusom han varit be-tänkt på att för ernäendet av en rättvisare fördelning av det kommunala

skattetrycket föreslå jämväl en höjning av den på jordbruks- och annan fastighet belöpande andel i de kommunala utskylderna genom att något öka det procenttal, efter vilket bevillning å fast egendom utgöres. Förslag i sådan riktning har varit under öfvervägande, men fått tills vidare förfalla med anledning av betänkligheter, som från flera håll och ur olika synpunkter gjorts gällande mot förslaget.

Enligt vad utskottet inhämtat, innefattade berörda förslag en höjning av berörda procenttal från 6 till 7 i fråga om jordbruksfastighet och från 5 till $5\frac{1}{2}$ i fråga om annan fastighet. Över förslaget hava hörts överståthållaren, landshövdingarna samt kammarrätten. Av dessa hava 17 landshövdingar tillstyrkt den föreslagna höjningen av procenten för jordbruksfastighet och 13 landshövdingar höjningen av procenten för annan fastighet. I övrigt har förslaget avstyrkts. Det huvudsakliga innehållet i de avgivna yttrandena framgår av *bilaga I* till detta betänkande.

Den av Kungl. Maj:t öfvergivna tanken har, såvitt angår jordbruksfastighet, upptagits av herr *Nilsson* i Kristianstad, som gått ett steg längre, i det han föreslagit procenttalets höjande till 8, med andra ord, att bevillning för jordbruksfastighet skulle utgå med 0,8 öre för varje fulla ethundra kronor av taxeringsvärdet.

*Motion
II: 335.*

Samma syfte, ett mera effektivt deltagande av fastigheterna i den kommunala skatterepartitionen, har herr *Sköld* velat tjäna genom förslaget, att såsom inkomst skulle innevarande och nästa år bevillningstaxeras det belopp, varmed den till inkomst- och förmögenhetsskatt taxerade inkomsten överstege för jordbruksfastighet 6 och för annan fastighet 5 procent av taxeringsvärdet.

*Motion
II: 112.*

För att vinna någon föreställning om räckvidden av detta förslag har utskottet föranstaltat en representativ undersökning, vars resultat föreligger i härvid fogade *bilaga II*. Detta resultat är emellertid alltför approximativt för att tillåta några bestämda slutsatser utöver ett allmänt intryck, att åtminstone med 1917 års taxeringsvärden som grund den antagna procentuella avkastningen avsevärt understigit den taxerade inkomsten av fastighet.

I fråga om båda förslagen gäller, att man icke på grund av någon tillförlitlig utredning är i stånd att bedöma deras värde och konsekvenser. Förslagen kunna sägas vara framsprungna mera ur en allmänt utbredd uppfattning, att särskilt ägarna av jordbruksfastigheter icke buren den andel i den kommunala skattetungan, som deras på fastigheterna grundade skatteförmåga rättvisligen betingade, en uppfattning som beträffande de förflutna krigstidsåren helt visst varit berättigad. I sakens nu-

varande läge får emellertid beaktas, att jordbruket helt visst står inför en period av vida lägre konjunkturer än de under krigstiden rådande, ävensom att taxeringsvärdena vid förra årets allmänna fastighetstaxering undergått en högst betydande höjning, såsom även framgår av ovan nämnda *bilaga I*. Det torde kunna antagas, att åtminstone beträffande större jordbruksfastigheter den verkliga inkomsten blott undantagsvis kan komma att överstiga 6 procent av de nya värdena men i många fall stanna vid lägre belopp. Härav blir då också en följd, att den marginal mellan verklig och antagen procentuell inkomst, varpå herr Sköld byggt sitt yrkande, reduceras eller helt försvinner.

Värdesättningen av fastigheterna är enligt sakens natur ganska växlande på olika orter. En generell höjning av procenttalen skulle därför verka synnerligen ojämnt. Det går givetvis ej an att, såsom herr Nilsson gjort, vid sakens bedömande lägga huvudvikten vid företeelser å en viss trakt.

Rent principiellt kan mot herr Nilssons förslag invändas, att det samma i sin tillämpning skulle direkt motverka den rationella utveckling, som har till mål, att taxeringsvärdet bringas upp så nära det verkliga värdet som möjligt. Höjes procenten, blir följderna, att taxeringsvärdena komma att sänkas, och så blir också kommunens fördel av höjningen omintetgjord.

Härjämte gäller om såväl herr Nilssons som herr Skölds förslag, att deras betydelse alltid bleve provisorisk. Herr Skölds förslag, som uttryckligen begränsats till 1919 och 1920 års taxeringar, skulle, då möjligheten av dess tillämpning redan i år är utesluten, komma att omfatta blott ett år, medan tillämpningstiden för herr Nilssons förslag bleve beroende av den stundande kommunalskattereformen. Vid denna kommer självfallet repartitionsfrågan att intaga ett framträdande rum och bliva föremål för en allsidig undersökning, i syfte att ägarna av jordbruksfastigheter i likhet med övriga skattskyldiga måtte få bära sin behöriga andel i skattebördan. Kommitterades förslag härutinnan är också lagt efter helt andra grunder än de nu gällande.

Av nu berörda skäl har utskottet funnit sig icke kunna förorda någotdera av de båda förslagen.

Under återopande av vad härovan anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen, i anledning av Kungl. Maj:ts förvarande proposition ävensom motionerna I: 151, av herr Fant, och II: 112, av herr Sköld, samt med avslag å

motionerna II: 335, av herr Nilsson i Kristianstad, och II: 338, av herr Vennersten, måtte besluta,

att i 9 § 1 mom. i gällande bevillningsförordning skall under beteckning d) införas ett så lydande tillägg:

d) i fråga om andra skattskyldiga än inländska aktiebolag och solidariska bankbolag halva beloppet av utdelning å aktier eller lotter i sådant bolag;

att 12 § 2 mom. bevillningsförordningen samt 9 och 10 §§ i de vid förordningen fogade »Särskilda anvisningar till ledning vid taxeringen», skola erhålla följande ändrade avfattning:

12 §.

2 mom. Från utgörande av inkomstbevillning frikallas:

a) — — —;

b) — — —;

c) — — —;

d) — — —;

e) främmande makts härvarande beskickning och konsulat tillhörande person jämte betjäning:

om han icke är svensk medborgare: för all annan inkomst än den, som utgjorts av från Sverige uppburen allmän eller enskild pension eller erhållits genom här idkad rörelse; dock att person, tillhörande olönat konsulat, icke är frikallad från utgörande av bevillning för utdelning å aktier i svenska aktiebolag och å lotter i solidariska bankbolag;

om han är svensk medborgare: för den inkomst, han åtnjutit av sin tjänst hos den främmande makten;

f) — — —;

g) — — —.

Särskilda anvisningar till ledning vid taxeringen.

9 §.

Vid taxering av utdelning från aktiebolag eller solidariskt bankbolag skall såsom utdelning anses, vad

delägaren nästföregående år uppburit eller ägt uppbära i utdelning från bolaget, utan hänsyn till vilka bolagets tillgångar, som använts till utdelningen. Har aktie eller banklott under nästföregående år bytt ägare, upptages utdelningen såsom inkomst för den, som varit ägare av den till aktien eller banklotten hörande kupongen vid den tidpunkt, då utdelningen blev tillgänglig för lyftning. Under inkomst, varom här är fråga, hänföres jämväl utdelning till kommanditlottägare i solidariskt bankbolag.

10 §.

Vid tillämpning av 12 § 1 mom. i bevillningsförordningen angående befrielse från eller lindring i bevillning för inkomst av kapital eller arbete, skall den skattskyldiges eller, i fråga om äkta makar, deras behållna avkomst nästföregående år såväl av vederbörande då tillhörig fast egendom som ock av sådan särskilt beskattad rörelse, som idkats å annan ort än den, där den skattskyldige är mantalsskriven, tagas i beräkning vid bestämmandet av de sammanräknade årsinkomsterna, varvid i fråga om fast egendom iakttages, att inkomst av jordbruksfastighet beräknas till 6 procent och inkomst av annan fastighet till 5 procent av taxeringsvärdet. *Utdelning å aktier i inländska aktiebolag och å lotter i solidariska bankbolag skall tagas i beräkning till sitt fulla belopp.* Om sålunda skattskyldig finnes i sin mantalsskrivningsort hava haft t. ex. 450 kronors inkomst av kapital eller arbete samt tillika ägt stadsfastighet, taxerad till 2,000 kronor, och vilken alltså bör upptagas till 100 kronors avkomst, så att hans sammanräknade årsinkomst uppgått till 550 kronor, får enligt föreskriften i andra stycket av det ifrågasvarande momentet, jämfört med vad ovan sagts, sådan skyldig tillgodonjuta bevillningsfrihet för ett belopp av 450 kronor och kommer således i det förutsatta fallet icke att erlægga någon bevillning för inkomst, varemot den skattskyldige, som jämte 450 kronors inkomst av kapital eller arbete tillika ägt stadsfastighet, taxerad

till 30,000 kronor, och vilken alltså bör upptagas till 1,500 kronors inkomst, skall erlægga full bevillning för de 450 kronorna. Har gift man haft 1,500 kronors inkomst av kapital eller arbete och hustrun 400 kronors inkomst av tjänst, så att deras sammanlagda inkomst utgjort 1,900 kronor, skall vardera taxeras för hela sin inkomst och därför erlægga bevillning utan avdrag. Om slutligen skattskyldig haft 400 kronors inkomst av arbete och 900 kronors utdelning å aktier i inländskt aktiebolag eller å lotter i solidariskt bankbolag eller således tillhoppa 1,300 kronor i årsinkomst, äger han åtnjuta bevillningsfritt avdrag med 300 kronor. Enär utdelning av ifrågavarande slag enligt 9 § 1 mom. i bevillningsförordningen skall vid taxeringen inräknas till endast halva sitt belopp, skall i detta fall utgöras bevillning för 550 kronor;

samt att de ovan omförmälda stadgandena skola i sin nya lydelse träda i kraft den 1 januari 1920.

Beträffande Kungl. Maj:ts förslag, i vad det avser ändring i 8 § bevillningsförordningen, kommer utskottet att framdeles avgiva yttrande, vilket utskottet härmed får för riksdagen

anmäla.

Stockholm den 28 april 1919.

På bevillningsutskottets vägnar:

G. W. KÄLLMAN.

Reservationer:

A) av herrar *Källman, Jonsson* i Hökhult, *Rune, Nilsson* i Kristianstad, *Bergman, Bökelund, Johansson* i Kullersta, *Jönsson* i Fridhill och *Lövgren* i Nyborg, vilka anfört:

»Då vi icke kunnat biträda utskottets förslag, att endast hälften av utdelningen å aktier i inländska aktiebolag och å lotter i solidariska bankbolag skall bevillningstaxeras, utan ansett, att Kungl. Maj:ts förslag härutinnan bort tillstyrkas allenast med den förändring, att inländska aktiebolag och solidariska bankbolag skola för ifrågavarande slag av inkomst undantagas från skattskyldighet vid bevillningstaxeringen, hava vi yrkat,

att i 9 § 1 mom. bevillningsförordningen måtte under beteckningen d) upptagas följande tillägg:

d) *i fråga om andra skattskyldiga än inländska aktiebolag och solidariska bankbolag utdelning å aktier eller lotter i sådant bolag.*

I anslutning härtill hava vi yrkat,

att 10 § i »Särskilda anvisningar till ledning vid taxeringen» måtte erhålla den lydelse, som föreslagits i propositionen;»

B) av herrar *Källman, Nilsson* i Kristianstad, *Johansson* i Kullersta och *Lövgren* i Nyborg, som anfört:

»Utskottets avstyrkande av det motionsvis framförda yrkandet om ökning i den för jordbruksfastighet beräknade avkastningsprocenten grundar sig i huvudsak på den ökning i taxeringsvärdena, som ifråga om dylik fastighet förekommit vid 1918 års allmänna fastighetstaxering.

Även om det i undantagsfall kan uppvisas en mera betydande stegring i taxeringsvärdena, stannar dock den genomsnittliga ökningen för hela riket vid endast 50 %.

Med hänsyn till penningvärdets fall, och de höga pris, som varit och ännu äro rådande på jordbruksprodukter i allmänhet, samt de av riksdagen garanterade synnerligen höga minimipriser för brödsäd och sockerbetor torde ett fasthållande av samma avkastningsprocent nu som för ett tiotal år sedan icke låta sig försvaras.

Därtill bör läggas, att flera givande binärningar till jordbruket äro nästan helt skattefria, då det gäller kommunalbeskattningen, vilket helt naturligt innebär stora fördelar för jordbrukaren, fast dessa vinnas på bekostnad av andra skattskyldiga medborgargrupper.

Avkastningsprocentens bibehållande vid förutvarande belopp eller 6 % å taxeringsvärdet för jordbruksfastighet borde icke på allvar kunna ifrågasättas, då det torde vara uppenbart för envar vilka vinster jordbruksnäringen lämnat under krigsåren, samtidigt som skatten utgått efter ett taxeringsvärde, som fastställdes 1913.

En höjning av nämnda avkastningsprocent till 7 %, vilket belopp vi påyrka, har tillstyrkts av icke mindre än 17 av rikets landshövdingar. (se bil. 1 till utskottets betänkande).

Den av oss sålunda förordnade höjningen av jordbrukets skatte-repartition för de kommunala behoven, föregriper icke den väntade kommunala skattereformen. Den innebär blott en provisorisk lättnad i väntan på reformen för de grupper skattskyldiga, vilka med prisnivåns stegring erhållit en högre penninginkomst och därmed en i kännbar grad ökad kommunal skattskyldighet, ehuru faktiskt reallönen sjunkit. Vi äro medvetna om att icke ens med bifall till det yrkande vi här framställa, någon rättvist avvägd repartition kommer till stånd, men ett steg i den riktningen blir dock taget. Ty fortfarande kommer flertalet jordbrukare att utgöra kommunalskatt allenast för en del av sin verkliga inkomst.

Anledningen till att icke samtidigt yrkande framställts om höjning av avkastningsprocenten för »annan fastighet», är att finna i den begränsning av inkomsterna därav, som föranletts bl. a. av hyresstegringsringslagen.

Vi hemställa

att herr Nilssons i Kristianstad motion i så måtto bifalles, att avkastningsprocenten för jordbruksfastighet bestämmes till 7, och att som följd därav riksdagen måtte

1) besluta, att 2 § i bevillningsförordningen samt 6 och 10 §§ i de vid denna förordning fogade »Särskilda anvisningar till ledning vid taxeringen» skola erhålla följande ändrade lydelse:

2 §.

För all inom riket belägen *fast egendom* — — — värde.

Denna bevillning utgår:

- a) för *jordbruksfastighet* med *sju* tiondedels öre för varje fulla etthundra kronor samt
- b) för — — — av taxeringsvärdet.

Särskilda anvisningar till ledning vid taxeringen.

6 §.

Såsom inkomst av arrende av kronoegendom taxeras ett belopp, motsvarande *sju* procent av det egendomens taxeringsvärde, som fastställs under det löpande året.

10 §.

Vid tillämpning av 12 § 1 mom. i bevillningsförordningen, angående befrielse från eller lindring i bevillning för inkomst av kapital eller arbete, skall den skattskyldiges eller, i fråga om äkta makar, deras behållna avkomst nästföregående år såväl av vederbörande då tillhörig fast egendom som ock av sådan särskilt beskattad rörelse, som idkats å annan ort än den, där den skattskyldige är mantalsskriven, tagas i beräkning vid bestämmandet av de sammanräknade årsinkomsterna, varvid i fråga om fast egendom iakttages, att inkomst av jordbruksfastighet beräknas till 7 procent och inkomst av annan fastighet till 5 procent av taxeringsvärdet. Om sålunda skattskyldig finnes i sin mantalsskrivningsort hava haft t. ex. 450 kronors inkomst av kapital eller arbete samt tillika ägt stadsfastighet, taxerad till 2,000 kronor, och vilken alltså bör upptagas till 100 kronors avkomst, så att hans sammanräknade årsinkomst uppgått till 550 kronor, får enligt föreskriften i andra stycket av det ifrågasvarande momentet, jämfört med vad ovan sagts, sådan skattskyldig tillgodonjuta bevillningsfrihet för ett belopp av 450 kronor och kommer således i det förutsatta fallet icke att erlagga någon bevillning för inkomst, varemot den skattskyldige, som jämte 450 kronors inkomst av kapital eller arbete tillika ägt stadsfastighet, taxerad till 30,000 kronor, och vilken alltså bör upptagas till 1,500 kronors inkomst, skall erlagga full bevillning för de 450 kronorna. Har gift man haft 1,500 kronors inkomst av kapital eller arbete och hustrun 400 kronors inkomst av tjänst, så att

deras sammanlagda inkomst utgjort 1,900 kronor, skall vardera taxeras för hela sin inkomst och därför erlägga bevillning utan avdrag;

samt

2) besluta, att de under 1) omförmälda stadgandena skola i sin förändrade lydelse träda i kraft den 1 januari 1920»;

C) av herr *Bäckström*, som i enlighet med herr Skölds motion, II: 112, yrkat bevillningstaxering av det belopp, varmed vid 1920 års taxering den till inkomst- och förmögenhetsskatt taxerade inkomsten av fastighet överstiger för jordbruksfastighet 6 och för annan fastighet 5 procent av ifrågavarande fastighets taxeringsvärde.

*Bilaga I.***P. M.****angående ett inom finansdepartementet ifrågasatt förslag till höjd kommunalbeskattning av fast egendom.**

I syfte att bereda kommunerna ökade möjligheter att genom beskattning uttaga medel till bestridande av sina under nuvarande förhållanden i avsevärd grad stegrade utgifter har inom finansdepartementet ifrågasatts bl. a. att beräkningen av beskattningsbar inkomst av fast egendom skulle höjas från 6 procent till 7 procent av taxeringsvärdet i fråga om jordbruksfastighet och från 5 procent till 5¹/₂ procent av taxeringsvärdet i fråga om annan fastighet.

Detta förslag har motiverats *dels* därmed att fastigheternas taxeringsvärden ej skulle hava höjts så mycket, att ökningen motsvarade penningvärdets fall, vadan den till sitt verkliga belopp uppskattade inkomsten av kapital och arbete numera hade att bära en förhållandevis större del av kommunalskatterna än den till viss procent av taxeringsvärdet beräknade inkomsten av fast egendom, *dels ock* därmed att den till 6, resp. 5 procent av taxeringsvärdet beräknade inkomsten av jordbruks- och annan fastighet med hänsyn till de senaste årens höga räntor icke kunde anses i någon mera avsevärd grad omfatta inkomsten av på fastigheten nedlagt arbete, vilken alltså i huvudsak undginge den kommunala beskattningen.

Departementschefen har inhämtat vederbörande landshövdingars mening i fråga om lämpligheten av och rättvisan i en dylik förhöjning av den i skattehänseende beräknade avkastningsprocenten för fast egendom. Det huvudsakliga innehållet i landshövdingarnas yttranden i ämnet återfinnes i nedanstående sammanställning:

Landshövdingen i	Höjning av avkastningsprocenten för jordbruksfastighet	Höjning av avkastningsprocenten för annan fastighet
Stockholms län .	Tillstyrkes. Taxeringsvärdena hava 1918 höjts med i medeltal 46 procent, vilket torde motsvara verkliga värdena vid 1915 års början. Några hänsyn till penningvärdets senare fall hava ej tagits.	Tveksamt. Taxeringsvärdena hava höjts nära upp till verkliga värdena.
Uppsala län . . .	Avstyrkes. Taxeringsvärdena hava 1918 höjts på landet från 88,693,500 kr. till 136,182,500 kr. och i städerna från 1,746,100 kr. till 1,857,300 kr. I den mån taxeringen grundats på avkastningsvärde, hade helt säkert hänsyn tagits just till den nu lagbestämda avkastningsprocenten 6.	Avstyrkes. Taxeringsvärdena höjdes 1918 på landet från 31,483,500 kr. till 42,964,400 kr. och i städerna från 71,129,900 kr. till 77,021,000 kr. Jämväl här hade hänsyn tagits till den gällande avkastningsprocenten 5.

Landshövdingen i	Höjning av avkastningsprocenten för jordbruksfastighet	Höjning av avkastningsprocenten för annan fastighet
Södermanlands län	Ingen erinran mot föreslagen höjning.	Tillstyrkes ej. 1918 års taxeringsvärdet vore bestämda med hänsyn till en avkastningsprocent av 5. Det vore då oegentligt att efteråt höja procenten till 5½. Olämpligt också att tynga stadsfastigheterna med skärpta skatter i dessa tider, då bostadsproduktionen behövde uppmuntras.
Östergötlands län .	Tillstyrkes endast under nuvarande förhållanden. En återgång till normala förhållanden borde medföra en återgång även i fråga om avkastningsprocenten. Den lättad förslaget komme att bereda kommunerna bleve ej av väsentligare beskaffenhet. En kommunal uttaxering 1918 av 8 kr. skulle för länet uppgå med nuvarande procentsats till 1,712,460 kr. och med den föreslagna till 1,988,440 kr.	Tillstyrkes under samma reservationer som beträffande jordbruksfastighet. En antagen uttaxering 1918 av 8 kr. motsvarade med gällande procent 1,174,436 kr. och med den föreslagna 1,292,867 kr.
Jönköpings län .	Biträder förslaget med hänsyn till den allmänna ränteförhöjningen. Däremot gällde det icke för länet, att penningvärdets fall ej beaktats vid fastighetstaxeringen. Taxeringsvärdena hade höjts för bevillningspliktiga fastigheter med 63·39 procent och för andra jordbruksfastigheter med 82·78 procent.	Tveksam. 5 procent av taxeringsvärdet torde i stor utsträckning motsvara skälig ränta å det i fastigheten nedlagda kapitalet.
Kalmar län . . .	Avstyrker ej, men anser en höjning till 6½ procent mera rättvis. 1918 höjdes taxeringsvärdena med i medeltal 50 procent, lägst 30 och högst 175 procent. Köpeskillingar vid senare köp än under förra delen av 1917 hava icke ansetts böra läggas till grund för taxeringen.	Höjningen hade bort inskränkas till jordbruksfastigheter. Taxeringsvärdena höjdes 1918 med i medeltal 25 procent å landet och 20 procent i städerna, i allmänhet av hänsyn till nybyggnader och förbättringar.
Kronobergs län .	Avstyrker. Taxeringsvärdena 1918 höjts med mera än 50 procent. Erinrar om de höga produktionskostnaderna för jordbruket. De höga räntorna vore endast ägnade att öka dessa. Livsmedelsprisen komme att gå ned.	Avstyrker. Bostadsfastigheterna i länet lämnade en nettoavkastning av högst 5 å 6 procent å taxeringsvärdet.
Gottlands län . .	Tillstyrker. Taxeringsvärdena höjdes 1918 från 40,121,000 kr. till 60,452,000 kr., men vore fortfarande genomgående ganska låga.	Tillstyrker. 1918 hava taxeringsvärdena höjts från 27,079,100 kr. till 30,241,300 kr.

Landshövdingen i	Höjning av avkastningsprocenten för jordbruksfastighet	Höjning av avkastningsprocenten för annan fastighet
Blekinge län . .	Är icke utan vidare beredd att tillstyrka. En höjning över lag komme ej att bli rättvis.	Samma uttalanden.
Malmöhus län . .	Avstyrker. 1918 hava taxeringsvärdena höjts upp till 1915 års verkliga värden eller i vissa fall högre. Förslaget bleve orättvist särskilt beträffande de större fastigheterna, vilkas avkastning icke uppgår till 6 procent av taxeringsvärdet. Skulle obilligt drabba arrendatorer, som erlægga hela den på egendomen belöpande kommunalskatten.	Avstyrker utan närmare motivering.
Kristianstads län	Tillstyrker. Rättvist och lämpligt. 1918 hava taxeringsvärdena höjts med omkring 48 procent.	Tillstyrker.
Hallands län . .	Avstyrker. Taxeringsvärdena 1918 höjda med ca 50 procent eller på vissa håll mera. Att dessutom höja avkastningsprocenten skulle leda till en för hård beskattning i förhållande till andra skatteobjekt.	Avstyrker utan särskild motivering.
Göteborgs och Bohus län	Tillstyrker. Taxeringsvärdena för jordbruksfastigheter bestämdes icke efter den verkliga avkastningen utan efter senaste höpeskillingen och andra grunder. Hänsyn togs ofta endast till den odlade jorden. Även om en utjämning härutinnan ägt rum vid 1918 års taxering, som medfört en höjning från 116,515,600 kr. till 176,321,300 kr., kvarstode dock en viss marginal mellan den verkliga och den antagna avkastningsprocenten.	Avstyrker. Till grund för taxeringsvärdet låge den verkliga avkastningen. I Göteborg hade tomten äsatts ett beräknat saluvärde. Totalvärdet hade uträknats genom hyresavkastningens kapitalisering efter 7—10 procent, beroende på byggnadens beskaffenhet, men alltid så att skillnaden mellan sistnämnda procent och skatteprocenten ungefär motsvarade ägarens driftkostnader för fastigheten. Skillnaden mellan totalvärdet och tomtvärdet hade i regel upptagits såsom byggnadens värde.
Älvsborgs län . .	Tillstyrker. Samma skäl som landshövdingen i Göteborg.	Avstyrker på i huvudsak samma motivering som landshövdingen i Göteborg.
Skaraborgs län . .	Tillstyrker obetingat. 1918 års taxeringsvärden i regel 25 procent lägre än köpeskillingsvärdena. Varken det i inventarier nedlagda kapitalet eller det i jordbruket nedlagda arbetet bleve kommunalt beskattat med nuvarande procent.	Tillstyrker obetingat.

Landshövdingen i	Höjning av avkastningsprocenten för jordbruksfastighet	Höjning av avkastningsprocenten för annan fastighet
Värmlands län . .	Avstyrker. Taxeringsvärdena 1918 höjda i städerna med högst 471'8 procent och lägst 16'8 procent samt på landet med högst 304'3 procent och lägst 25'2 procent eller i medeltal för landsbygden 67.6 %. De närvarande onormala förhållandena borde ej läggas till grund för skattelagstiftning. Penningvärdet komme att stiga och räntan att sjunka.	Avstyrker bestämt. Taxeringsvärdena höjda med i medeltal 25'2 procent.
Örebro län	Avstyrker ej. Då jordbrukets produkter för närvarande betinga högt pris, torde en höjning icke vara av någon större betydelse för ägarerna av dylik fastighet. Detsamma torde gälla ägare av frälseränta.	Avstyrker. Med hänsyn till de inskränkningar den s. k. hyreslagen medfört i städer och liknande samhällen, torde fastighetsägarna hava svårt att bära ökade skatter.
Västmanlands län	Tillstyrker, ehuru taxeringsvärdena 1918 höjts med i genomsnitt något över 50 procent.	Tillstyrker.
Kopparbergs län .	Tillstyrker. Obestriddigt att proportionen i skatteplikten mellan fastigheterna (även med rättvisa taxeringsvärden), å ena sidan, samt inkomst av arbete och rörelse, å den andra, varit och fortfarande vore i synnerlig grad till fastighetsägarnas förmån. Ifrågasätter, huruvida ej den föreslagna höjningen vore för låg i förhållande såväl till stegringen i kommunernas utgifter som till skatteförmågan hos de föremål, som därav komme att träffas.	Tillstyrker med i huvudsak samma motivering som beträffande jordbruksfastighet.
Gävleborgs län . .	Tillstyrker. Ifrågasätter med hänsyn till rådande konjunkturer, huruvida ej förhöjningen borde något ökas.	Tillstyrker.
Västernorr. län .	Tillstyrker. Vid taxeringen hade dock i allmänhet hänsyn tagits till det penningvärdets fall, som kunde beräknas bliva bestående.	Tillstyrker.
Jämtlands län . .	Tillstyrker. Taxeringsvärdena 1918 höjda med i genomsnitt 145'53 procent.	Tillstyrker ehuru med tvekan. Höjningen mera betungande här. Taxeringsvärdena 1918 ökade med 71'70 procent.
Västerbottens län	Tillstyrker. Taxeringsvärdena 1918 höjda från 104 millioner kr. till 202 millioner kr. utan att dock motsvara de verkliga värdena med hänsyn till nuvarande pris.	Tillstyrker. 1918 höjdes taxeringsvärdena från 47 millioner kr. till 61 millioner kr. Dock fortfarande låga.

Landshövdingen i	Höjning av avkastningsprocenten för jordbruksfastighet	Höjning av avkastningsprocenten för annan fastighet
Norrbottens län	Tillstyrker. Höjningen av taxeringsvärdena var 1918 30—40 procent, något som ju ej motsvarade penningvärdets fall. Uppenbart att den till sitt verkliga belopp uppskattade inkomsten av kapital och arbete hade att bära proportionsvis större del av kommunalskatterna. En höjning av avkastningsprocenten för fastighet därför fullt befogad.	Tillstyrker. Den föreslagna höjningen ej för stor.

Överståthållaren i Stockholm erinrar, att jordbruksfastigheterna i Stockholm vore av föga betydelse för ifrågavarande syfte. Vad andra fastigheter anginge vore väl sant, att taxeringsvärdena ej höjts så mycket, att ökningen motsvarade penningvärdets fall, men detta hade till följd av hyresstegringslagens verkningar ej heller kunnat göra sig gällande på avkastningen av fastigheterna. I fråga om stadsfastighet vore jämväl den inkomst som härflöte av därå nedlagt arbete, relativt liten. Den föreslagna höjningen av procenten beräknades tillföra staden en ökad inkomst av blott 572,630 kr. 40 öre, ett tillskott, som i förhållande till redan inträdd och än mera till motsedd ökning av stadens utgifter vore alltför obetydligt för att motivera ifrågavarande av tillfälliga förhållanden föranledda och således sannolikt endast provisoriska rubbning av kommunens beskattningsväsende.

Kammarrätten, som jämväl hörts i ärendet, har avstyrkt förslaget. Det förhållandet att ägarna av jordbruksfastigheter icke i förhållande till andra skattskyldiga i tillräcklig grad bidroge till den kommunala beskattningen, hade beaktats av kommunalskattekommitterade, vilka uppgjort på helt nya grunder baserade förslag till den kommunala skattebördans fördelning. Den föreslagna höjningen av den beräknade inkomstprocenten syntes därför vara att betrakta allenast som en provisorisk åtgärd, avsedd att äga bestånd, till dess ändrade grunder för den kommunala beskattningen hunnit bliva fastställda. Lämpligheten av en sådan provisorisk anordning syntes kammarrätten ganska tvivelaktig, helst en tillfredsställande fördelning av skattebördan icke kunde på detta sätt åstadkommas, och antagligt vore, att den förskjutning i skattebördan, som genom åtgärden skulle vinnas, praktiskt taget komme att bliva av ganska ringa betydelse.

Beträffande ägare av annan fastighet syntes, särskilt med avseende å de restriktioner, som lagstiftningen mot oskäligen hyresstegrings medfört, starka betänkligheter möta mot höjning av den beräknade avkastningen av deras fastigheter. Dessa fastighetsägare drabbades kännbart nog av ökade utgifter för räntor å gäld, för reparationer och underhåll av fastigheterna m. m., men deras möjligheter att genom höjda hyror bereda sig ej allenast ersättning för de ökade utgifterna utan även en efter nuvarande ränteförhållanden och penningvärde avpassad avkastning av eget i fastigheten insatt kapital vore genom nyss berörda lagstiftning starkt kringskurna.

Bilaga II.**P. M.**

angående företagen undersökning rörande förhållandet mellan den verkliga inkomsten av fast egendom och den vid kommunalbeskattningen antagna inkomsten därav.

I skrivelse till vederbörande statsråd den 18 februari 1919 anförde bevillningsutskottets ordförande å utskottets vägnar, att utskottet vid behandling av motionen II: 112 funnit erforderligt att vinna någon kännedom om, huruvida och i vad mån det mera allmänt förekommit, att den verkliga inkomsten av fast egendom, sådan den fastställts vid taxeringen till inkomst- och förmögenhetsskatt, överstigit den vid kommunalbeskattningen antagna inkomsten av 5 resp. 6 procent av taxeringsvärdet, och anhölls om Kungl. Maj:ts åtgärd för åvägabringande av en undersökning i berörda avseende, omfattande en kommun i varje av Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Östergötlands, Kalmar, Malmöhus, Kristianstads, Kopparbergs, Jämtlands och Västerbottens län. Undersökningen borde ombesörjas av vederbörande länsstyrelser och utföras på följande sätt: Länsstyrelsen skulle utvälja en medelstor kommun i länet med huvudsakligen jordbruksbefolkning. Undersökningen skulle av praktiska skäl begränsas till skattskyldiga, som brukade fast egendom med taxeringsvärde av minst 7,000 kronor. På grundval av 1918 års deklARATIONER, i den mån dessa vore förhanden hos länsstyrelserna, skulle i en löpande förteckning för varje ifrågakommande skattskyldig, utan dennes namngivande, upptagas taxeringsvärdet å den av den skattskyldige brukade fasta egendomen, med särskiljande av värdet för jordbruksfastighet och för annan fastighet, antagen avkastning efter 6 resp. 5 procent av taxeringsvärdet samt taxerad inkomst av fast egendom. Såsom taxeringsvärde skulle härvid upptagas det för 1917 gällande och såsom taxerad inkomst vad den skattskyldige deklarerat under litt. A såsom »återstående inkomst» med iakttagande av den höjning, som taxeringsnämnden eller prövningsnämnden kunde hava vidtagit.

Den sålunda begärda undersökningen har numera på föreslaget sätt verkställts, och har det inkomna materialet överlämnats till bevillningsutskottet. En på grundval av detta material sammanställd *tablå* får följande utseende:

K o m m u n (län)	Antal skatt- skyldiga	Taxeringsvärde för 1917			Antagen procentuell inkomst av fast egendom			Verklig inkomst av fast egendom enligt de- klarationer och taxering 1918.
		Jord- bruks- fastighet	Annan fastighet	Summa	Jord- bruks- fastighet 6 %	Annan fastighet 5 %	Summa	
Almunge socken (Stockholms län)	44	739,300	56,500	795,800	44,358	2,825	47,183	109,325
Alunda socken (Uppsala län)	104	1,259,100	1,100	1,260,200	75,546	55	75,601	273,973
Lunda socken (Södermanlands län)	47	1,069,100	20,100	1,089,200	64,146	1,005	65,151	180,472
Vikingstads socken (Östergötlands län)	36	843,000	36,000	879,000	50,586	1,800	52,386	100,628
Ljungby socken (Kalmar län)	115	3,288,100	177,200	3,465,300	197,286	8,860	206,146	554,623
Kropps socken (Malmöhus län)	63	2,241,400	196,000	2,437,400	134,146	9,800	143,946	195,917
Kvidinge socken (Kristianstads län)	67	2,156,300	7,900	2,164,200	129,378	395	129,773	220,419
Stora Skedvi socken (Kopparbergs län)	141	1,667,200	81,800	1,749,000	100,032	4,090	104,122	473,873
Ovikens socken (Jämtlands län)	57	636,100	—	636,100	38,158	—	38,158	189,685
Lövångers socken (Västerbottens län)	129	1,135,200	23,300	1,158,500	68,112	1,165	69,277	322,110

Vid värdesättandet av det resultat, den ovanintagna tablan giver vid handen, får emellertid ihågkommas, att siffran för den verkliga inkomsten är en bruttosiffra i så måtto, att hänsyn ej tagits till ifrågakommande avdrag för gälldranta, utskylder, värdeminskning å byggnader och minskning i skogs ingångsvärde. Vidare märkes, att berörda siffra omfattar såväl inkomst av jordbruk och skogsbruk som ock inkomst av annan fastighet än jordbruksfastighet. Ej heller har åtskillnad kunnat göras mellan ägare och arrendatorer.

Ehuru resultatet av undersökningen således är att beteckna som mycket approximativt, synes det dock berättiga till slutsatsen, att i allmänhet även den verkliga nettointkomsten överstiger den procentuella.

Med avseende å de upptagna siffrorna för den verkliga inkomsten erinras, att detaljuppgifterna i de inkomna förteckningarna i det vida övervägande flertalet enskilda fall visa avsevärt högre verklig inkomst än procentuell. I många av dessa fall är den förra dubbelt och flerdubbelt större än den senare och detta även utan att inkomst av skogsbruk i högre grad spelar in. Högre procentuell inkomst föreligger blott i ett fåtal fall nämligen:

inom Almunge socken	3,	varav 2 röra annan fastighet,
» Alunda »	1,	(jordbruksfastighet)
» Lunda »	4,	varav 1 rör annan fastighet,
» Vikingstad »	3,	» 1 » » »
» Ljungby »	27,	» 18 röra » »
» Kropps - »	14,	(jordbruksfastighet men i 9 fall fråga om arrendatorer),
» Kvidinge »	10,	(jordbruksfastighet),
» Stora Skedvi »	3,	»
» Löfvångers »	1,	(annan fastighet).

Slutligen kan beträffande Kropps socken, som företer den relativt minsta skillnaden mellan verklig och procentuell inkomst, nämnas, att i 38 av upptagna 63 fall avses inkomst av arrenderad jordbruksfastighet. I fråga om Ovikens socken har upplysts, att av inberäknade 57 skattskyldiga ej mindre än 34, som samtliga brukat jordbruksfastighet, försummat deklarerera. Beträffande övriga socknar har någon sådan åtskillnad ej anmärkts.